

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย การศึกษาคุณภาพสังคมของคนในตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรีเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้นำองค์กรชุมชนต่าง ๆ ในตำบลบางสระแก้ว ประกอบด้วย คณะกรรมการหมู่บ้าน (กำหนดหมู่บ้านละ 15 คน จำนวน 5 หมู่บ้าน) คณะกรรมการศูนย์ศิลป์เสือ คณะกรรมการสภาองค์กรชุมชน (เครือข่ายองค์กรชุมชนตำบลบางสระแก้ว) คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน (ธนาคาร) คณะกรรมการป่าตะกวดใหญ่และคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (บ้านปลาธนาคารปู) คณะกรรมการเด็กและเยาวชน รวมจำนวนผู้นำองค์กรชุมชนทั้งสิ้น จำนวน 180 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้นำองค์กรชุมชนต่าง ๆ ในตำบลบางสระแก้ว กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง อาศัยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารวมทั้งสิ้น 123 คน แล้วนำไปใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วนชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) โดยกลุ่ม องค์กรในชุมชน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 5

ตาราง 5 แสดงจำนวนประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่ม องค์กรในชุมชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
การศึกษา	(N)	(n)
คณะกรรมการหมู่บ้าน	75	51
ผู้นำองค์กรชุมชนตำบลบางสระแก้ว	105	72
รวม	180	123

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) คุณภาพสังคมของคนในตำบลบางสระเก้า อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งลักษณะของแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อายุ อาชีพ การศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และเติมข้อความ (Open-ended) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการศึกษาคูณภาพสังคมของคนในตำบลบางสระเก้า ผู้วิจัยได้พัฒนาให้มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) 5 ตัวเลือก คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมด้านความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ ด้านความสามัคคีทางสังคมด้านการยอมรับเป็นสมาชิกของสังคมและด้านเสริมสร้างพลังทางสังคมให้แก่ประชาชน กำหนดการให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์วัดระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยในระดับที่สุด

ตอนที่ 3 ระดับคุณภาพสังคมของคนในตำบลบางสระเก้าใน 4 มิติ ดังนี้ ด้านความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ ด้านความสามัคคีทางสังคม ด้านการยอมรับเป็นสมาชิกของสังคมและด้านเสริมสร้างพลังทางสังคมให้แก่ประชาชนซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากข้อเสนอของสุรสิทธิ์ วัชรขจร (2544 : 6 - 11) มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) 5 ตัวเลือก กำหนดการให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีคุณภาพในระดับมาก
3	หมายถึง	มีคุณภาพในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีคุณภาพในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีคุณภาพในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์วัดระดับคุณภาพ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีคุณภาพในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีคุณภาพน้อยในระดับที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามข้อเสนอแนะต่อการสร้างคุณภาพสังคมของคนในตำบลบางสระเก้า ใน 4 มิติ ได้แก่

1. ด้านความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ
2. ด้านความสามัคคีกันทางสังคม
3. ด้านการยอมรับเป็นสมาชิกของสังคม
4. ด้านเสริมสร้างพลังทางสังคมให้แก่ประชาชน

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความถูกต้องเหมาะสม

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 64–65) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยในเขตตำบลบางกะไชย จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.23 – 0.76

4. นำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กรณีการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 200-209) จากสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยได้ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ไปยังนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางสระเก้า เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมขอความอนุเคราะห์ให้ประชาชนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางสระเก้าตอบแบบสอบถามในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถาม เพื่อทำการสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
4. เมื่อแบบสอบถามที่สมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดขั้นตอนโดยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์และมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนา คุณภาพสังคมของคนในตำบลบางสระเก้า วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณภาพสังคมของคนในตำบลบางสระเก้าใน 4 มิติ ดังนี้ ด้านความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ ด้านความสามัคคีทางสังคม ด้านการยอมรับเป็นสมาชิกของสังคม และด้านเสริมสร้างพลังทางสังคมให้แก่ประชาชน วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน โดยใช้ค่าสถิติ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสองกลุ่มที่ระดับนัยสำคัญ .05 และ F-test (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสามกลุ่มขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และวิธีการ LSD เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายระดับการมีส่วนร่วมและระดับคุณภาพสังคมในตำบลบางสระเก้า ใน 4 มิติ
3. สถิติวิเคราะห์ที่ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ระดับการมีส่วนร่วมและระดับคุณภาพสังคมในตำบลบางสระเก้า ได้แก่
  - 3.1 ค่า t (t-test) เป็นค่าที่ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม ที่ไม่เกี่ยวข้องกัน และ F-test (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสามกลุ่มขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญ .05
  - 3.2 วิธีการ LSD เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่